

O Profesional

Xornal de Información Xeral do Instituto de Educación Secundaria "María Sarmiento"

Ano XXVI - Número 74

Viveiro, 13 de marzo de 2020

PREMIO NACIONAL ÁS MELLORES
PRÁCTICAS EDUCATIVAS - CURSO 2003-04

A crise do COVID-19 obriga á suspensión das clases

Ao igual que se fixo no seu momento co exalumno e atleta viveirense, Adrián Ben, dende o Departamento de Educación Física promoveuse un acto de recoñecemento á xogadora de fútbol sala que milita co Burela na Liga Nacional

Homenaxe a Lara Balseiro

O pasado 19 de decembro tivo lugar no noso centro un acto de homenaxe á ex-alumna Lara Balseiro Candia que actualmente é unha das capitás do Burela Fútbol-Sala e que ten no seu haber dúas ligas españolas, unha copa da raíña e unha recopa de Europa, ademais de diversos campionatos autonómicos e tamén estatais.

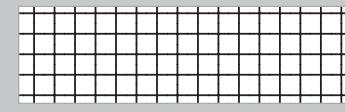
Durante o devandito acto fíxose un recoñecemento á súa traxectoria deportiva e intercambiáronse diversas anécdotas, tanto de cando era alumna do María Sarmiento, coma da súa etapa competitiva.

Antes de militar no clube mariñán, formou parte, xunto con outras compañeiras do centro, do primeiro equipo feminino de F.S. de Viveiro que impulsou o profesor Fran Basanta.

O acto rematou coa entrega de agasallos, a sinatura da protagonista no libro de honra do centro e coa colocación dunha placa conmemorativa no edificio do ximnasio que xa luce o nome de dous grandes do deporte viveirense: Lara Balseiro Candia e Adrián Ben Montenegro. Todo un exemplo de esforzo e motivación para o resto do alumnado e os mozos en xeral.

Ademais da actividade académica ordinaria, tamén se suspenderon as que se sinalan a continuación:

- O Claustro do día 14 de marzo
- As avaliacións ordinarias
- A 2ª Viaxe a París
- As Prácticas en empresas (FCT)
- A viaxe a Roma de 4º de ESO
- O Programa Erasmus
- A publicación deste número do *O Profesional*, que só se mantén en formato dixital (incluímos recadros nas seccións sen rematar)

 Equipos de Dinamización da Lingua Galega

SUMARIO:

- Actividades de fin do trimestre anterior
- San Xoán Bosco 2020
 - Entrevista:
David González Pigueiras
- V Xornadas de emprendemento
 - NOVA SECCIÓN, Sistemas educativos europeos: Portugal
 - Festival de Entroido
 - XXIII Semana da prensa
 - O Entroido nos anos 60
 - Viaxes a París
 - Mulleres que rompen estereotipos de xénero

EDITORIAL

Rematamos un trimestre complementari e pola incerteza que as próximas saídas

Evidentemente o súa extensión por norte por Italia, fixo da para o alumno mes de maio non

É momento das alumnas que cursando ciclos módulo de FCT (laboratorio); unha contacto co productivo da primeira vez n'opeos onde llorar as mesma razas dagóxicas.

Tamén, tamén, tamén, cambio do equi-

marcado polas actividades extraescolares a París provoca non saber se poder realizar.

Recido en China e a lo e, particularmente Roma programada ESO no próximo

nosos alumnos e acción no centro complementen esta co Centros de Trabajo de tomar contexto real maioría, porogramas eu- a FCT, matemáticas; pola viaxes per- i realizar.

o cambio

ACTIVIDADES DE FIN DO TRIMESTRE (SET.-DEC.)

Coincidindo co último día lectivo do trimestre anterior, celebrouse no salón de actos o tradicional festival de Nadal coordinado pola profesora de Música Gema Rena Monteserín.

TORNEO DE XADREZ DO NADAL

O pasado 20 de decembro de 2019 na aula D6, celebrouse a terceira edición do tradicional torneo de xadrez, cun total de 12 participantes de primeiro e segundo cursos da ESO, seguindo o sistema suizo.

Nesta ocasión, o vencedor foi Andrés Fernández Sospedra, de 2ºESOB, o segundo clasificado Pablo Anido Polo, de 1ºESOA e o terceiro Mael Pérez Escourido, de 2ºESOA.

Como sempre, o coordinador da actividade foi o profesor de matemáticas, Jorge Santamaría García.

CELEBRACIÓN DO SAN XOÁN BOSCO 2020

Os xubilados do IES María Sarmiento reuníronse de novo o 31 de xaneiro para celebrar o San Xoán Bosco. Comezaron por oír misa na igrexa de San Francisco, oficiada por Román Escourido Basanta, e logo asistiron a un xantar no restaurante O Fumeiro, momento que recolle a fotografía.

Comezando pola esquerda, de pé, están: María Jesús Penabad Arias, José Luís Campo Ansede, Luís Lozano Pedreira, Generoso Ramallal Dopacio, Pedro Rafael Rivera Fernández, Ramón José Isaach Martínez, M. Carmen Vázquez Vale, Manuel Varela Domínguez, Pedro Álvarez Expósito, José Veiga Candia, Francisco Rivera, Dolores Núñez Estévez, Víctor Manuel Otero Formigo, Xesús Euloxio Rubert Méndez, Manuel Álvarez Otero, José Mª Leal López, José Díaz Trasancos, Enrique Pérez García e José Manuel Cociña Regal.

Sentadas, na mesma orde, Sabela Barcón Soto, Teresa Escudero Martínez, Josefa Barreira Rivas e Asunción Juíz Vázquez.

AUDITORÍAS

Dentro do Plan de Mellora da Calidade, celebráronse as preceptivas auditorías anuais para seguir mantendo a certificación ISO9001/15000. Neste ano a avaliación interna tivo lugar o 29 de xaneiro e a externa os días 17 e 18 de febreiro. A responsable da auditora externa foi Noelia Cea Gutián da empresa certificadora AENOR.

FALECIMENTOS

O pasado 2 de xaneiro faleceu en Viveiro, aos 69 anos de idade, Olga García Teijeiro, profesora de Ciencias Naturais no noso centro durante dous anos académicos.

Tamén tivemos que lamentar a perda de Carmen García Neira, profesora de Lingua Castelá e Literatura, que faleceu o 23 dese mesmo mes con só 51 anos de idade en San Cibrao.

As nosas condolencias aos seus familiares e amigos.

ENTREVISTA:

David González Pigueiras

Natural de Mañón (A Coruña), estudiou ESO, Equipos e Instalacións Electrotécnicas e posteriormente o bacharelato de Humanidades e Ciencias Sociais no IES María Sarmiento.

Na actualidade está a traballar no departamento de Calidade da planta de producción que a multinacional danesa Vestas Wind Systems A/S ten en Viveiro (Chavín), na que traballa como coordinador de Calidade.

• Para comezar este pequeno encontro no que relatar e compartir as túas experiencias como antigo estudante do IES María Sarmiento, gustaría preguntar che como recordas o teu paso polo centro. Lembras algúns momento ou etapa de referencia?

Certamente teño moitísimas experiencias no centro que considero únicas, as cales formaron parte da miña formación técnica e tamén, co paso dos anos, na configuración da miña personalidade. O cambio de modelo educativo co que me atopei ao chegar foi completamente enriquecedor. Compre dicir que chegaba dun educativo onde a EXB era impartida de modo arcaico no que os profesores facían uso de métodos educativos completamente obsoletos. O que atopei no IES María Sarmiento foi totalmente contrario á experiencia previa: profesores cercanos, inclusivos, actualizados e talleres e

aulas con moitos medios materiais que complementaban a formación impartida.

Daquela tiven tamén ocasión de formar parte do Consello Escolar durante varios anos, etapa na que aprendín moito do funcionamento administrativo do centro, e tiven tamén a sorte de colaborar na redacción de O Provisional, o cal comezaba a dar os seus primeiros pasos. Foi unha etapa na que a práctica da lectura medrou en min de maneira intensa e rápida.

En xeral todas as actividades escolares eran de proveito e formaban en si mesmas un conxunto que permitía unha perfecta convivencia entre compañeiros dos diferentes cursos e áreas formativas.

Teño moi gratos recordos de mestres que continúan a súa docencia na actualidade e tamén para os que xa non están. Gardo para todos eles moito agarimo e consideración. Dos que xa non están con nosco, gustaría lembrar con afecto a

D. Modesto Prieto Chao, D. Luis Mel Galocha e D. Amado Aguiar.

• Continúas mantendo contactos coa comunidade educativa do centro?

Sí. Mantiven un contacto cercano durante os anos posteriores. Este contacto mantéñese na actualidade con moitos dos profesores e tamén cos compañeiros dos diferentes cursos. Como comentei anteriormente, foi unha etapa que me marcou moito de maneira positiva. Procuro manter sempre o bo, as boas persoas, tan preto de min como as posibilidades mo permiten.

A día de hoxe tamén manteño contacto esporádico con algúns dos profesores actuais nas ocasións en que acompañan os alumnos a visitar a planta de producción de elementos de control para a industria da enerxía eólica na que traballo actualmente.

• Pasaron anos dende que estudache no noso instituto, como ves os cambios acontecidos durante estes anos?

A percepción inicial sobre o equipo formativo e instalacións do IES María Sarmiento é a de estar en constante actualización tanto no método técnico e humano, así como no que atinxe a materiais e instalacións.

Foron moitas as reformas educativas implementadas durante os últimos anos por parte da Administración. Todos os equipos de dirección do Centro souberon sempre adaptarse de maneira correcta. O número elevado destas reformas levadas a cabo pola Administración transmiteume a perspectiva de querer pensar moi a curto prazo en lugar de buscar un consenso e implementación destas reformas con criterios a longo prazo. Considero que os plans a longo prazo amplían a óptica en todos os aspectos e benefician o alumno en todas as súas competencias.

Durante as etapas de cambio tiveron lugar implementacións como as tecnoloxías da información TICS nas aulas as cales facilitaron o acceso a contidos interactivos, a maioría moi produtivos, combinadas con ferramentas e técnicas clásicas, pero de resultados coñecidos e efectivos, favorecendo a asimilación e práctica dos contidos.

• Poderías falarnos da túa primeira experiencia laboral logo de rematar os estudos no noso instituto?

Logo de rematar o Ciclo Formativo fixen as prácticas no Servizo de Mantemento do Hospital da Costa e posteriormente incorporeime a varias empresas da zona, todas elas no ámbito de ensamblaxe e producción de componentes eléctricos ou execución de instalacións eléctricas, entre elas Vestas Wind Systems, A/S. A formación recibida previamente no instituto cubreu as demandas a nivel

técnico destas empresas. Con posterioridade continuei a miña formación con programas formativos dentro de Vestas, especializándome no ámbito do Aseguramento da Calidade, como son as auditorias de procesos productivos, certificación de proveedores, implementación de métodos de análise e optimización, etc., coas que enfoquei principalmente as miñas tarefas nun entorno internacional.

Ao mesmo tempo de continuar cos programas formativos da empresa decidín rematar as materias pendentes do bacharelato, preparar un novo ciclo formativo e tamén o acceso á universidade, xa que a informática é unha das miñas paixóns. Compaxinei (e compaxino) estudos e traballo.

Traballar para unha empresa como Vestas é unha experiencia moi enriquecedora en todos os aspectos. O traballo en equipo é sempre moi beneficioso e productivo. A realidade do sector eólico require actualización constante para adaptarse ás diversas demandas sociais e técnicas. A experiencia de traballo con compañeiros de diferentes nacionalidades é moi enriquecedor.

• Respecto ao esforzo na consecución dos teus obxectivos persoais, que che gustaría compartir especialmente cos estudiantes actuais?

Cando un é estudiante non sempre consegue ter unha visión clara do que se quere na vida. Isto débese principalmente á idade, non por ser estudiante, por iso nesa etapa inicial da vida é sempre complexo analizar como encamiñarse profesionalmente.

Pessoalmente considero que a vida vale a pena se un medra e se especializa profesionalmente cando disfruta co que fai a diario. Traducido noutras palabras quero transmitir que non hai que pensar que os estudos valen a pena só tendo en conta o factor de demanda do mercado actual. Sempre haberá demanda no merca-

do para todo aquel que vocacionalmente disfruta coa súa elección de modo persoal. Esa vocación é a que nos fai medrar como individuos, asimilar os contidos de maneira más fluída, e a que nos permite ter o noso lugar na sociedade. Unha vez que o aprendido se pon en práctica de maneira positiva, encaixa en todos os ámbitos.

Todos, sen excepción, temos un sitio na sociedade e tamén un cometido (ou varios). Debemos asimilar toda a formación técnica e humana posible para saber aplícala, xa que esta nos permitirá sempre acoplarnos de maneira fluída e acadar os nosos obxectivos persoais.

-REDACCIÓN-

ENTREVISTADOS ANTERIORMENTE:

Andreea Daniela Moisa
Sara Isabel Méndez Toriza
Diana Fernández Gómez
David Díaz Díaz
Andrés López Chao
Lorena Piñón López
Yolanda Fernández López
Susana Quintela Díaz
Jessica Lash
Catalina Rivera López
Ramón Martínez Pego
Helena Pérez Inés
David e Valeria Fernández
Atilio Díaz Luaces
Alicia Figueiras Icasuriaga
Narciso Pillo Guerreiro
Uxío Rodríguez García
Patricia Amigo Caruncho
Óscar Rolle Calvo
Javier Mariño Chao
Adrián Ben Montenegro
Juan A. Menéndez Rocha
Eric Rodríguez Wolpers
Manuel Mira Martínez
Manuel Fernández López
Gonzalo Dablancía Blanco
Rebeca Bermudez Ramudo
Ángel Rodríguez Vázquez
Patricia Mariño Bouza
José Rodríguez Costa
Pedro Álvarez Expósito
Dolores Núñez Estévez
Francisco Basanta Barro
Euloxio Xesús Rubert Méndez

V Xornadas de emprendemento

As xornadas de emprendemento que organiza e coordina a profesora Yolanda Fernández López coa participación do alumnado de 2º curso do ciclo superior de Administración e Finanzas e 2º curso de FP Básica de Servizos Administrativos comprenden o primeiro lustro.

Nesta edición presentáronse seis novas propostas empresariais.

FUXE ESCAPE ROOM: empresa baseada nunha nova forma de ocio que consiste en lograr escapar dunha habitación resolvendo xogos de lóxica (2ºCSAF)

APADRIÑA ECO-FRUTA: empresa de apadriñamento de árbores froiteiros (2ºFPBásica Servizos Administrat.)

GYMCROSSFIT VIVEIRO, un ximnasio de *crossfit* (2ºCSAF)

N&T (NATURAL TOTAL): tenda de camisetas (2ºCSAF)

CHARLA SOBRE AS BECAS FEUGA

O 13 de febreiro tivo lugar no salón de actos unha charla dirixida ao alumnado que cursa o 2º ano de Formación Profesional, de todas as especialidades e niveis, sobre o funcionamento das becas FEUGA que lles poden permitir quedar a traballar nas empresas unha vez rematada a fase de prácticas FCT.

FEUGA é unha entidade sin ánimo de lucro especializada na transferencia de coñecemento, innovación e tecnoloxía dende o sistema universitario de Galicia ao mundo empresarial e á sociedade en xeral. Promove, a través de becas de formación, a inserción laboral de estudiantes titulados universitarios e de Formación Profesional.

OLIMPIADA DE XEOLOXÍA

Alumnado de 4º de ESO, 1º e 2º de bacharelato do noso cetro xunto co do Vilar Ponte, Perdouro de Burela, e Moncho Valcarce das Pontes, participaron o pasado 12 de febreiro na fase provincial das Olimpíadas de Xeoloxía que impula a Asociación Española para la Enseñanza de las Ciencias de la Tierra (AEPECT), da que forman parte Belén Pérez Pérez

Pola mañá realizaron unha xincana xeoloxica polo centro histórico de Viveiro, e pola tarde demostraron os seus coñecementos de Xeoloxía e Ciencias da Terra nun exame tipo test. A xornada completouse cun espectáculo de maxia organizado polo concello e no acto de clausura entregaronse agasallos e diplomas aos participantes mellor clasificados.

Os gañadores foron Alba Geada do Perdouro e Claudia Casal do Vilar Ponte que participarán na fase nacional; o premio ao mellor grupo foi para 4º da ESO do María Sarmiento.

FOTO ÁLBUM

Alumnado do Instituto de Formación Profesional durante o partido de fútbol, celebrado en Cantarrana, contra o Instituto de Bacharelato nas festas de San Xoán Bosco de 1986. O resultado foi 3 a 1 a favor do IFP. De pé, de esquerda a dereita, están: Suso Fraga, Kiko, Canelo, Andrés (Chuli), Carballo-sa, Canoura, Obe, Piri e Casal. Agachados, na mesma orde, Losada, Luís García, Salvador, Marcelo, Tomás (Valella), Luis Rodríguez, Maciao e Calpita. (Foto enviada e comentada polo ex-alumno Luis Rodríguez Méndez)

fai 25 anos

Nº 2, publicado o 28-03-1995

EDITORIAL: Potencia-la FP

SUMARIO:

Os presupostos económicos dos centros, Os vosos gustos musicais, Big Bang ¿arrugas no tempo?, La Escuela de Maestría Industrial y el desarrollo de la FP, A industria pesqueira en Celeiro, Os muíños roldeiros

fai 20 anos

Nº 17, publicación: 14-04-2000

EDITORIAL: Buscando un móvil

SUMARIO:

Aprobado o Plan de Autoprotección, Obras de mellora, Calamar xigante, Orzamentos 2000, Cousas de Castelao, Chat face to face, Revisión técnica, Viaxe a Andorra, Sobre a alegria, Educación para adultos, SUPLEMENTO N°1: xornais escolares de Galicia

fai 15 anos

Nº 32, publicación: 18-03-2005

EDITORIAL: De Escola de Obreiros de Viveiro a Instituto de Secundaria

SUMARIO: Organigrama do centro, Os ferreiros, III Auditoría Interna da Calidade, Presenza do románico..., Que fan os noso alumnos, Alma de reo, Outra paisaxe, No día de San Valentín, Fases da Lúa, Buddy Guy, Carlos Nuevo, cronista, O informe PISA

fai 10 anos

Nº 47 publicación: 26-03-2010

EDITORIAL:

Auditoría da calidade nº 8

SUMARIO: 21 de xaneiro: folga,

Entrevista: Rebeca Bermúdez,

A falsificación, Traxedia da fragata Magdalena e do bergantín Palomo (I Parte), Tal como eramos, Festival de Nadal 2009, A produción de mel, Auditorías da calidade, Freddie King, O río Sor, A nova selectividade

fai 5 anos

Nº 57 de 20 de xuño de 2014

SUMARIO: Entrevista a Uxío Rodríguez García, Día de Rosalía, La imaginación de una niña, Os libros da nosa vida,

A 1ª Guerra mundial vista por..., Unha romaxe sen moita romaxe, Xubilacións: Mariluz Poch e Manuel Varela, A noite máxica de San Xoán, Educadores sociais nos centros, Planificación de estudos 20014-15, Cine: "El discurso del Rey", A Educación en España (IV)

SISTEMAS EDUCATIVOS EUROPEOS: Portugal

Iniciamos neste número un percorrido polos diferentes plans de estudos dos países europeos co obxecto de favorecer a reflexión entre o alumnado e as súas familias respecto á organización dos mesmos e, sobre todo, para poder comparalo co español

LEIS EDUCATIVAS

Dende 1910 no que se fixo unha reforma total da Educación dende preprimaria ata a universidade, houbo varias leis educativas salientables.

En 1964 implántase a escolarización obligatoria durante seis anos dividindo a primaria en dous ciclos: elemental e complementario.

Xa no ano 1973 faise unha reforma máis ampla que abarca a presescolar, escolar e a formación permanente.

No 1976 aparecen senllos decretos para a normalización da vida escolar.

No 1986, coa Lei de Bases do Sistema Educativo, establecéronse a maioría de principios que áinda seguen vixentes tomando como referente os principios de igualdade de oportunidades da Constitución de 1976.

PROFESORADO

Existen diferentes requisitos para exercer a docencia en pre-primaria e primaria respecto á ensinanza secundaria.

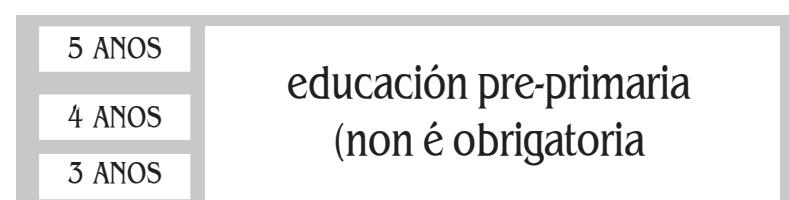
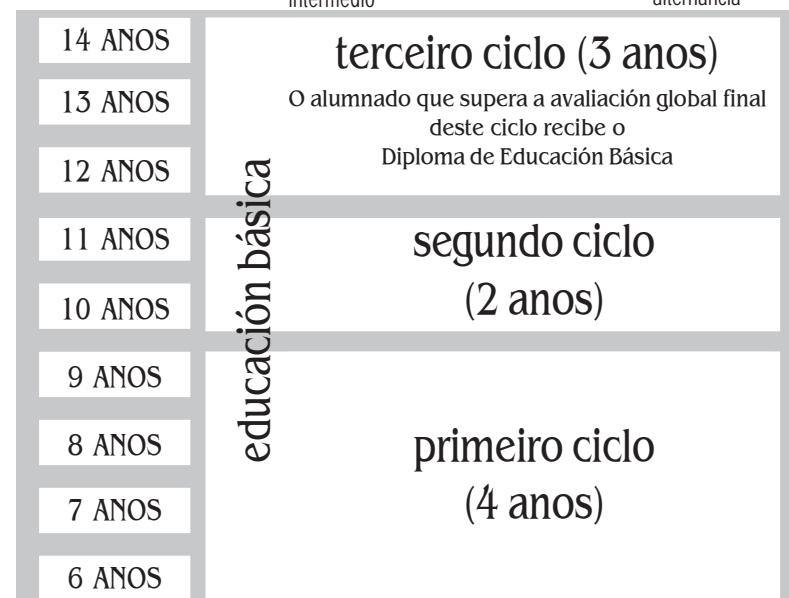
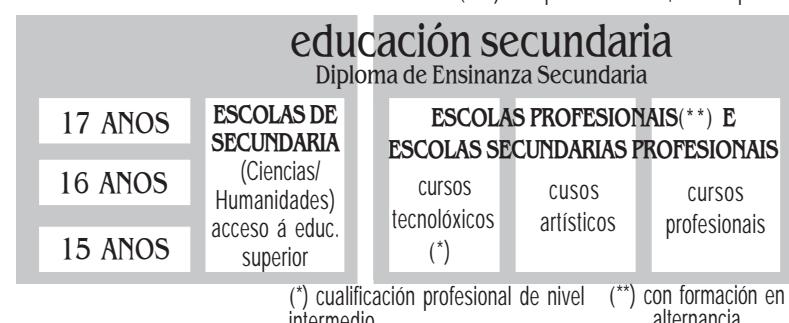
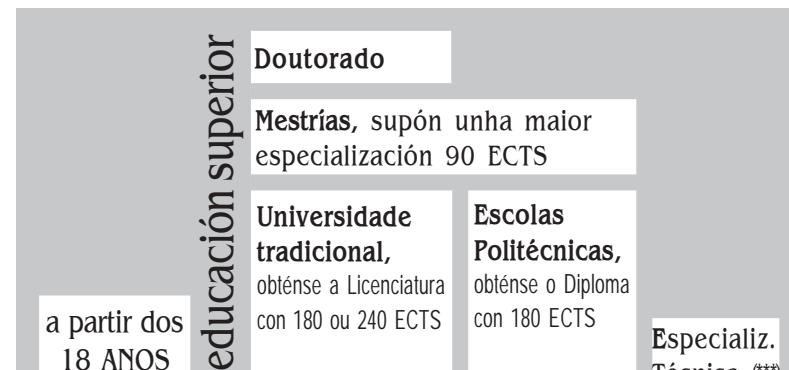
No primeiro caso, esíxese catro anos nas escolas superiores de educación ou nas universidades para obter un grao.

Para secundaria é necesario o grao e un curso específico o que suma preto de seis anos de formación inicial; logo está a formacion continua que é obligatoria.

OUTROS DATOS

O denominado "Perfil dos Alumnos à Saída da Escolaridade Obrigatória" é un documento de referencia no que figuran as áreas competenciais de obrigado cumprimiento: conciencia e dominio do corpo, linguaxe e textos, información e comunicación, pensamentos crítico e creativo, raciocinio e resolución de problemas, saber científico e tecnológico, relacións inter persoais, desenvolvemento persoal e autonomía, benestar e medio ambiente e sensibilidade estética e artística.

O 82,6% dos centros educativos son de xestión pública fronte ao 13,4% privados e un 4% de centros concertados (xestión privada coa participación estatal).

LUGO

O entroido é unha gaita popular con ritmos particularmente dinámicos entre as diversas localidades rurais de Galicia.

OURENSE

PONTEVEDRA

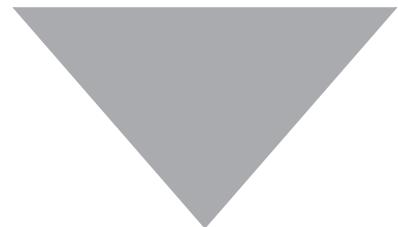
VIGO

entroido 2020,

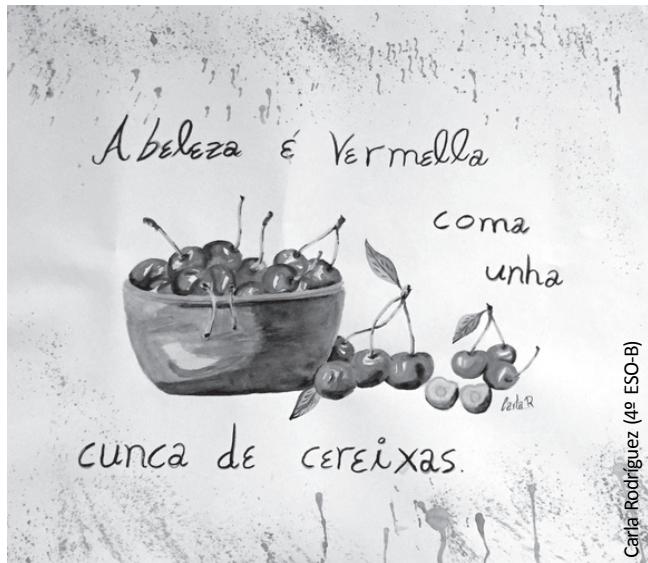
o alumnado de 2º de ESO elaborou diferentes paneis recopilatorios do sentir do Entroido en cada provincia, e participou na decoración de caretas

festival de disfraces

o salón de actos estivo a tope durante as actuacións dos diferentes grupos, tanto do alumnado comaalgúns profes

Visitounos Arantza Portabales

O venres, 6 de marzo, estivo connosco a escritora Arantza Portabales para falarnos da súa novela *Beleza Vermella*; ao acto aistiron tanto o alumnado de 4º de ESO como de 1º de Bach. Tamen mantivo outra charla dirixida ao alumnado de 2º de Bacharelato sobre o seu éxito *Deixe a súa mensaxe despois do sinal*. Despois deste acto mantivo un xantar-coloquio cun club de lectura do profesorado que tamén asistirá proximamente en Santiago á estrea teatral de "...deixe a súa mensaxe".

Moitas grazas ao departamento de Galego, á autora e á editorial Galaxia por facer posible este acto.

Liña do tempo

O alumnado de 4º de ESO B elaborou unha liña do tempo para conmemorar o centenario de Benito Pérez Galdós

Erasmus+

Participación no programa Erasmus

Dentro do programa Erasmus+ que coordina para o noso centro o profesor de Bioloxía, Celso Pérez, estanse poñendo en marcha diferentes accións formativas e de intercambio que involucran a varios profesores e alumnos.

Neste mesmo mes de marzo, tres alumnos de ciclos, Bruno Rivera Fernández do CM de Xestión Administrativa realizará toda a FCT en Turín; tamén, Adrián López Bahamonde do CM de Instalacións Electrotécnicas fará o propio, neste caso nun centro de Helsinki. Mentre, Varinia del Valle González Araque fará un período formativo dun mes na illa de Malta.

Pola súa parte, o profesorado implicado no programa continúa a súa formación e estancias noutros países. O propio coordinador viaxará ata Grecia para visitar varios centros educativos e Jaime Fernández Villar viaxará a Cabo Verde onde se está preparando unha estancia de alumnos universitarios dese país no noso centro para os próximos meses.

Eu ❤️ Ribeira Sacra
Patrimonio da Humanidade!

AGdT

doazón de material

A firma viveirensa **Electromecánicos Viveiro** vén de doar, para os talleres de Electricidade e Soldadura, dous lotes de material didáctico de última xeración.

Trátase dun Acumulador DOUSystem de 750 vatios, un emisor *wifi* e unha centraliña USB de transmisión *wifi* para os módulos da familia de Electricidade e Electrónica; tamén envían outro lote cunha colección de planos, brazos de alumeadío público, caixas de transporte de paquetería e armarios eléctricos de pequena ferramenta.

O noso agradecemento á empresa doante e ao seu director, Andrés Basanta Gabeiras, ao que vemos na fotografía atendendo o noso alumnado durante unha visita recente.

NÚMEROS
ANTERIORES

O Provisional

Podes consultar os números anteriores no endereço web do IES María Sarmiento, apartado REVISTA ESCOLAR

@aribeiradixital

-Xornal dixital de Viveiro-

aribeiradixital.com

MÉDICOS DEL MUNDO
COMBATIMOS TODAS LAS ENFERMEDADES, INCLUIDA LA INJUSTICIA

XXIII SEMANA DA PRENSA

Como se indica na Orde do 20 de xuño de 2019 pola que se aprueba o calendario escolar para o curso 2019/20 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia, do 9 ao 13 de marzo de 2020 conmemorase a Semana da Prensa.

Vén sendo habitual que celebremos esta efeméride cunha exposición de xornais escolares de toda Galicia; tamén os departamentos adican unha desas xornadas a traballar coa prensa como recurso didáctico na aula.

DOA SANGUE 900 100 828

Na última estancia do equipo de extracción de sangue no IES "María Sarmiento", o 12 de marzo, realizaronse 19 doazóns, 9 delas foron de persoas que o fixeron por primeira vez.

Sentímonos orgullosos de colaborar co Centro de Transfusión de Galicia (e agora co ADOS) dende o 1994, acadando dende aquela un total de

FOLGA DO ALUMNADO

Anticipándose ao 8M, parte do alumnado reclamou unha materia de educación sexual inclusiva e que se introduza no regulamento do centro o respecto ao colectivo LGTBI.

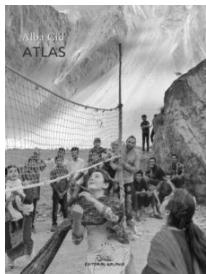
CHARLA SOBRE A FP DUAL

O xoves, 5 de marzo, celebrouse salón de actos unha charla sobre a FP Dual dirixida ao futuro alumnado de Ciclos Formativos.

RedUNE: Rede de Prevención do Sectarismo e do Abuso da Debilidade

Ventá aberta aos libros

ATLAS, de Alba Cid

Unha viaxe poética que esixe un lector sen as presas do colecccionista de selfies, de ollada atenta e que conserve a capacidade do abraio. Ao iniciar a lectura estaredes a abrir un atlas que vos irá levando por cada un dos continentes a través de longos poemas que narran historias achadas en lugares moi diversos. En Atlas, imbricadas na poesía, descubriremos a prosa, os aforismos, algunas etimoloxías, citas, moitas citas de autoras e autores. Mais estas palabras non venen espidas, acompañadas fotografías e láminas.

X. Cabana

VITAMINA N e O INIMIGO CONECE O SISTEMA

Velaquí dous libros que non podían faltar en galego, dos cales grazas á editorial Kalandraka, poderemos gozar. Richard Louv, quen acuñou a expresión “trastorno por déficit de natureza”, crea con Vitamina N unha auténtica guía con máis de 500 propostas para interactuar coa natureza. O obxectivo é que as familias se acheguen sen medo ao mundo natural e que nin este nin os humanos se fagan dano. Tal é o déficit de natureza que hai millóns

que prefieren perderse no mundo virtual antes que dar unha camiñada por unha fraga onde os más perigosos somos os propios humanos. A práctica terase que deixar para despois do confinamento.

O segundo libro, obra de Marta Peirano, é un gran berro de advertencia. Entregámonos en brazos da rede, de Internet, pero avísanos de que a rede non é libre nin democrática, foi desenvolvida para roubarnos o tempo, para ir apagándonos o espírito crítico e, coma se dunha araña se tratase, vainos apreixando e dominando ...

A CASA DO PARALELO 54

Unha novela á que os vendedores de medos e os partidarios de resolvendo todo a base de sopapos se deben achegar con coidado, non vaian ver ferida a súa “sensibilidade”; nela a imaxinación corre ceiba polo Universo, os medos tornáronse mansos e os problemas vanse resolvendo con intelixencia, humor e aperturas. A valente Gris, unha rapaciña de 11 anos, Smith (por favor tratádeo de señor), e Morde, un mapache cun ego moi delicado, son os protagonistas desta historia. Os tres cruzarán os océanos, enfrentaranse a monstruos e insectos xigantes, quedaráns inconscientes e surfearán o Universo.

RUEIRO DA CIDADE ESCURA

Rueiro da cidade escura condúcenos por unha Compostela dun caloroso 17 de agosto que, ao mencer, acaba de sufrir unha inesperada apagada: a música xa non soa nos bares, os móbiles inutilízanse, as pantallas quedaron en negro, os coches, as fábricas... A cidade comeza a arder e a xente da capital de Galicia foxe ou deambula na procura do básico, o que leva algúns a ser solidarios e formar comunidades, mais entre eles agroman os vellos problemas da sociedade anterior.

O ENTROIDO NOS ANOS 60

- Por José María Leal López -

O Entroido, os maios, o San Xoán, a Semana Santa ou o o Nadal, son algunhas das celebracións que van acontecendo ó longo do ano, marcando o ciclo festivo de cada tempada, e que nas súas orixes sincronizaban cos cambios de estación e os lóxicos cambios climáticos, o que influía tamén na súa vinculación coas diferentes tarefas agrarias no campo.

O nacemento do Entroido supонse na Idade Media, e aínda que no seu comienzo consistía en rituais pagans, o Cristianismo foise adaptando tanto a este coma a outras festas, facéndoas coincidir coas diferentes celebracións litúrxicas, pero ningunha é coma a do entroido que representa esa fartura e exceso na comida tan propio dos rituais gastronómicos galegos, para logo pasar a Coresma que marcaba a relixión Católica con xaxún e abstinencia de comer carne tódolos venres durante esos corenta días; era coma unha purificación do corpo e da alma. Tamén os disfraces e máscaras que se usaban e se usan, permiten as persoas despoxarse dalgúnha forma das ataduras e prexuícios da vida, para así gozar do entroido con alegria e liberdade.

No tempo do Entroido a permisividade impera, polo cal a comida e bebida

nos fogares galegos eran moi abundantes, e parecidas ás que se facían nas festas patronais onde non faltaba nada. Xa a propia terminoloxía da palabro carnaval vén do latín carne levare ou sexa quitar a carne ou adeus a carne, o cal nos leva a esa ligazón entre as enchentas e o Entroido, o cal era a ocasión perfecta para gozar da abundancia e fartura, antes de que chegara o tempo da moderación e mesura ou sexa a cousa oposta, e soíase dicir, *Adeus martes de Entroido, meu amigüño, ata domingo de Pasqua non comerei máis touciño*.

Lembro, en Celeiro, cando éramos pequenos que nas casas celebrabanse grandes comedelas; os cochos que se mataran no mes de decembro, estaban salgados e ben curadas a súas carnes e chourizos. As familias xuntábanse cos parentes e amigos e había moita confraterni-

zación cos veciños: comíase, bebíase, cantaábbase e bailábase polas rúas. O o día grande era o martes, tamén coñecido como martes lardeiro, xa que a palabra lardo significa a graxa do cocho coma o touciño, o lacón ou o xamón. As festas do Entroido comenzaaban na metade da semana co xoves de comadres e compadres onde, as mulleres por un lado e os homes por outro, facían a súas enchentas, disfrazaábanse, e bailaban e cantaban, e xa polas rúas empezabanse a disfrazar; xa se vían as clásicas mascaríñas, de papel, cartón, de teas pintadas,etc. Calquera cousa vella servía para facer un disfraz, incluso se facían cos sacos das patacas, tres buratos, cubríase a cabeza cun gorro de palla e logo roupa vella que había no faiado, traxes de voda, de comuñón, roupas de faena do mar, das fábricas, ..., en fin, todo aquilo que xa non se usaba, servía para correr o Entroido.

Todos saímos disfrazados; os rapaces e rapazas íamos en grupos polas rúas e visitabamos as casas onde nos recibían con agarimo e nos brindaban comida, doces, freixós, rosquilliñas,etc. Nós non queríamos que nos coñeceran e falabamos con voces aflautadas e distorsionadas , todo era alegría, risas bromas e cánticos, as mascaríñas no Entroido sempre gozaron dunha autoridade e dun estatus especial o que lles permitía entrar nas casas e nas tabernas e degustar todo tipo de comida e bebida gratis.

A min unha das cousas que máis me gustaban do entroido eran os freixós que facía a miña avóa en Xerdiz, naqueles días tamén íamos ver os avós a aldea; facía uns freixós da pedra que nunca probei outros igual, usaba unha mestura moi sinxela de ovos, fariña, auga e sal ben remexidos, parecía mentira que daquela receta tan sinxela poidera facerse aquel doce tan sabroso. Miña avoa contábame que o fundamental era ter unha pedra moi plana e non moi grosa, a que tiña ela era de forma redondeada e a superficie moi pulidi-

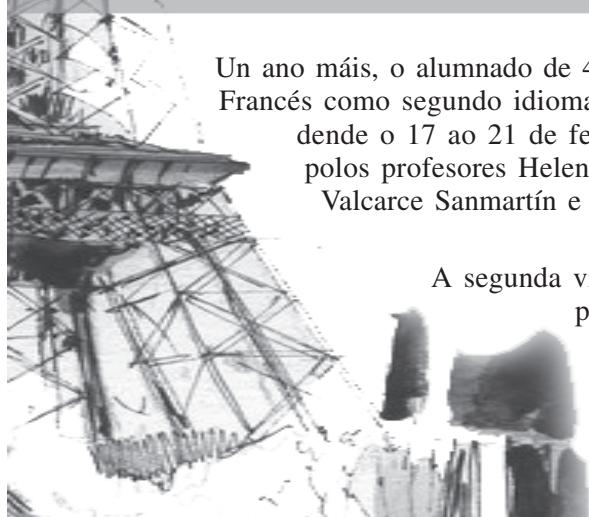
ña, logo había que atemperar ben o lume que se facía con follas e ramas secas dos piñeiros que caían ao chan, todo era moi laborioso xa que a mezcla dos ovos, sal, fariña e auga tiña que ser exacta, senón os freixós "non se daban". Cando a pedra xa estaba quentiña, empezábase engrasando a superficie cun pedazo de touciño e cun cazo ías vertendo sobre a pedra a cantidade suficiente para cubrila cunha capa moi fina, logo esperar un tempo a que estivera lista para sacala e botarlle unha capiña de azucré , así unha traís outra ías amontonando coidadosamente. Nosoutros zampábomolas nun intre tíñanos que parar e esperar a comida daquel cocido potente onde se ían degustando co mesmo, hoxe en día convertíronse nun postre tradicional e moi apreciado, untadas cun pouquiño de mel; agora fanse en tixolas especiais e en planchas filloxeiras que tamén se siguen untando con touciño pero o sabor xa non é o mesmo, claro.

Como antes dicíamos a comida no entroido era moi abundante e o seu compoñente fundamental era a carne de cocho e os seus derivados coma os chourizo, butelo, zorza, etc. Xa que era o primeiro festexo que se facía despois da matanza, os pratos más habituais eran a cachola ou cachucha, o fuciño, o cocido con garvanzos, grelos, chourizo, tamén levaba nabiza, repolo ou grelos, e á parte podía acompañarse con galiña e carne de vaca ou de otros tipos. En fin, que máis se podía pedir. E pasando a celebración gracias o espíritu antroideiro, por un tempo o reinado da burla, da sátira, da crítica impõense con días de loucura e de desmadre, e nos que está permitido transgredir as costumes socialmente establecidas, antigamente dicíase que o Entroido era o fillo pródigo do Cristianismo xa que se non existira a Coresma tamouco o faría o entroido da forma que o fai agora.

En tódalas localidades de Galicia se celebra con distintos actos e representacións, pero a esencia fundamental do Entroido é a mesma, e tal

como comentába xa desde o xoves comezaban as celebracións, as máscaras e disfraces tomaban as rúas con alegría e bo humor, os bares, os salóns de festas e o Casino estaban a tope. O día principal era, e segue sendo, o martes de Entroido. En Celeiro ese día había o costume de que pola mañá os rapaces solteiros saíran a rúa coa intención de untar a cara das rapazas solteiras con borralla e do xurro e hollin das potas para o cal saíran coas mans embardunadas as que disimulaban poñendoas detrás; loxicamente moitas caían e outras lisocaban, pero todo se facía nun ambiente de bo humor e moitos xa ían directamente as súas mozas, pero logo as rapazas moi astutamente ían á fonte e logo esperaban os rapaces nos lugares más inesperados incuídos os balcóns e cando pasaban recibían o caldeiro de auga por enriba ante as risas de tó dolos que había por alí, unha boa ducha que ben merecida que tiñan, pero que recibían con bo humor. Xa pola tarde todo o mundo se disfrazaba pero xa de forma más coñadosa e con disfraces más elaborados, que corrían o antroido por todo Celeiro, logo xa se ía para Viveiro onde o Entroido era un desmadre total: a vila estaba chea e ateigada de antroideiros, había comparsas, grupos musicais, carrozas tiras con burros ou vacas, parellas, individuais, en fin todo un bule bule, viña xente de toda a bisbarra que se divertía cos disfraces, a festa seguía ata a madrugada, en bares, salóns de festas, discotecas, no casino e nas rúas. Xa o mércores era o fin do Entroido e cerrábase co enterro e queima da sardiña onde os asistentes, cubertos cunha saba branca e a cara pintada e tinguida, xunto coas autoridades antrodeiras, acompañaban a sardiña en procesión cantando e animados cunha barrica de viño ata a praza onde entre os choros das plaíndeiras ardía e se despedía ata o próximo ano en que volvería resucitar o Entroido.

Viaxes a París

Un ano máis, o alumnado de 4º de ESO que cursa Francés como segundo idioma, viaxaron ata París dende o 17 ao 21 de febreiro acompañados polos profesores Helena Pérez Inés, Teresa Valcarce Sanmartín e José Miguel Merino Encinas.

A segunda viaxe, prevista para a penúltima semana de marzo co alumnado de 1º de bacharelato, foi suspendida.

CULTURAL CLASS POR XENTILEZA DE BURLINGTON

A finais de febreiro tivo lugar a primeira sesión sobre lingua e cultura inglesa e americana impartida por unha profesora americana e dirixida aos cursos de bacharelato.

Tense previsto outras sesión, a finais de maio, abertas aos demais cursos e grupos do Instituto.

Ata o de agora lévanse publicado en Viveiro máis de 25 xornais locais. Na actualidade só sobrevive o "Heraldo de Vivero".

- El Farol (1886)
- El Eco de Vivero (1888)
- El vivariense (1890)
- Nueva Brisa (1899)
- Germinal (1906)
- La Voz de Vivero (1909)
- Heraldo de Vivero (1912)
- Verdad y Justicia (1915)
- Coba Fina (1916)
- Landro (1916)
- Pro Neutralidad (1917)
- La Sirena del Norte (1918)
- El Defensor del Obrero (1919)
- El Ideal vivariense (1923)
- El Proletario (1923)
- La Voz del Pueblo (1926)
- La Voz del Pescador (1930)
- Renovación (1930)
- El Landro (1931)
- El Momento (1931)
- Luz Vivariense (1931)
- Vox Populi (1933)
- Unión Comercial (1934)
- Faro (1935)
- Mar Bonanza (1935)
- Badal (1982)

CURSO AFD DE MANTEMENTO DE CARROZARÍAS

Dende xaneiro a xuño, estase celebrando nas instalacións do centro un curso AFD (accións formativas para desempregados) sobre *Mantemento de elementos non estruturais de carrozarias* cun total de 630 horas de formación e, posteriormente, 80 de prácticas en empresas.

A docencia corre a cargo do profesorado do Departamento de Mantemento de Vehículos.

MITOS ROMÁNTICOS

O pasado 12 de febreiro tivemos a sorte de contar coa presenza de María José Masanet, profesora da Universidade de Barcelona e doutora en Comunicación Social, durante a charla sobre "Mitos románticos, violencia de xénero e estereotipos nas series para adolescentes".

No transcurso da mesma, analizáronse diferentes representacións amorosas nas series de televisión e como se promoven e exaltan os mitos románticos que conlevan perigos e xustifican moitas situacións de violencia dentro da parella. Algunhas das series clásicas que se comentaron foron *Física o Química*, *Los protegidos*, *El Barco*, *El Internado* e outras ficcions contemporáneas como *13 Reasons Why*, *Sex Education*, *Élite* y *Buscando a Alaska*.

A data do relatorio non foi casual, pois pensamos que a Semana de San Valentín é a mellor época para reflexionar en profundidade sobre as aprendizaxes que se nos impoñen dende novos con respecto ao amor, roles que habitualmente atentan contra unha igualdade real entre homes e mulleres.

3 COMPOÑENTES SANGUÍNEOS

#súmateaonosoequipo

 ados
apolo de ourense sangre

 SERVIZO
GALEGO
de SAÚDE

 XUNTA
DE GALICIA

GLÓBULOS VERMELLOS PLAQUETAS PLASMA
(para diferentes usos médicos)

O Probisional

Rúa: Misericordia, 58
27850 - VIVEIRO (Lugo)
¡NOVO! Teléf.: 982.870916
¡NOVO! Fax: 982.870933
Móbil 606.54.11.55 e 615.396.604
ies.maria.sarmiento@edu.xunta.es

<http://www.iesmariasarmiento.net>
Impreso, en papel reciclado, en

PUBLILAR - Magazos - Viveiro

Depósito Legal: LU-402-1994

Viveiro, 13 de marzo de 2020

ANO XXVII, NÚMERO 74

TIRADA 825 EXEMPLARES

DISTRIBUCIÓN GRATUITA a alumnos e profesores: 800 exemplares, por correo a antigos profesores, institucións, centros e medios de comunicación: 25

SUBVENCIONA:

EQUIPO DE DINAMIZACIÓN E NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA
DO IES MARÍA SARMIENTO

COLABORAN NESTE NÚMERO

ALUMNOS

alumnado de 2º de ESO e 4º de ESO-B
Carla Rodríguez, Katia Duarte, Helena Varela,
Cristina Fra, Lucía Seijas, María Mercado,

Anthía Suárez

PROFESORES

Xosé Cabana

EX-PROFESORES

José María Leal López

DISTRIBUCIÓN, COMUNICACIÓN E ARQUIVO

José López Peña, Lucía Lage de Pol

Antonio González da Torre

Javier Caneda González

COORDINACIÓN E MAQUETACIÓN

Néstor Timiraos Labaen

88 A MS17 220132

GRAN ANGULAR

mulleres que rompen estereotipos de xénero!

**Anthía
Suárez Pernas**

Cursa o 1º ano do Ciclo Superior de Automoción

**María
Mercado Cruz**

Está no 2º ano do Ciclo Medio de Instalacións Eléctricas

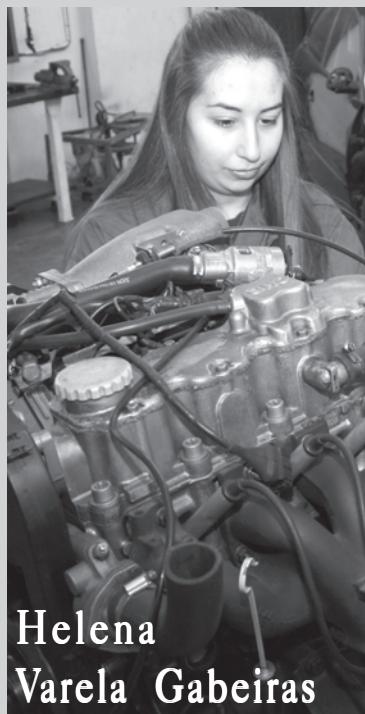
**Katia
Duarte Monteiro**

Está rematando o Ciclo Medio de Electromecánica do Vehículo

**Cristina
Rega Fra**

Fai 1º do Ciclo Medio de Electromecánica do Vehículo

**Helena
Varela Gabeiras**

Cursa o 1º ano do Ciclo Medio de Electromecánica do Vehículo

**Lucía
Seijas González**

Rematou Electromecánica; agora cursa o Ciclo Sup. de Automoción